

ÅRETS VANNPRIS TIL KRISTIANSUND

Ordfører Per-Kristian Øyen i Kristiansund kommune er strålende fornøyd med tildelingen av "Vannprisen" for 2008 – en pris kommunen fikk for moderne, avansert og trygg vannforsyning. Kommunen har en lang og stolt historie som går tilbake til etableringen av byens første vannmagasin – Svanedammen – alt på 1850-

tallet. Senere er nye vannkilder knyttet opp og avanserte renseanlegg med hygieniske barrierer sikrer befolkningen mot parasitter så vel som bakterier og virus.

– Vi er en by i kraftig vekst takket være oljeleting i havet utenfor. I dag har vi ansvar for levering av utstyr til 6-7 rigger som strør penger over kommunen slik at vi kan realisere en rekke påtrengende oppgaver. Nå er vi for eksempel opptatt med vannleveransene til bydelen Frei der befolkningstilveksten er voldsom. Dessuten er vi i gang med å revidere totalplanene for utbyggingen av hele kommunens avløpsnett.

– **Revisjon betyr oppdimensjonering?**

– Javisst. Ekstremværet har ganske brått stilt helt nye krav til kapasiteten på avløpsnettet. Vi har gjort en stor jobb med å oppgradere avløpssystemene, og i dag kan du igjen sitte på byens brygger og ta sprellende sprek fangst uten spor av forurensning. Men skal vi holde standarden, må vi ganske raskt bygge ut i takt med de vannmengder vi vet vi må takle i fremtiden!

FELLESLØFT FOR VANNKVALITETEN

I INDRE OSLOFJORD

"Befolkningsøkningen rundt Indre Oslofjord går mye raskere enn vi hadde forutsatt. Vi forventer nå en økning i folketallet på 20-30 % innen 2030 og det betyr at det avløpssystemet som er bygget opp mellom oslofjordkommunene er i ferd med å nå kapasitetsgrensen. Alt nå ser vi at vi må bygge ut det store avløpsrenseanlegget på Bekkelaget (som sto ferdig for bare 8 år siden) og Nordre Follo renseanlegg i Follo. Befolkningsøkningen kombinert med de klimaendringer vi allerede opplever – med kraftigere og mer intenst regn om sommeren – gjør at vi må utvikle nye strategier og planer for å sikre den gode utviklingen vi har sett i vannkvaliteten i fjorden de senere årene!"

Sigurd Grande er til daglig avdelingsdirektør i produksjonsavdelingen i Oslo kommune vann- og avløpssetaten og har de siste to årene vært leder for "Fagrådet for vann- og avløpsteknisk samarbeid i indre Oslofjord". Dette fagrådet er et forum for de 11 kommunene som ligger rundt Indre Oslofjord og rådet ble opprettet allerede i 1977 – for mer enn 30 år siden. Rådet har gjennom alle år arbeidet aktivt med samordning av tiltakene på vann- og avløpsiden og spilte en aktiv rolle i etableringen av de store renseanleggene og overføringssystemene som kom på plass i 70- og 80-årene. Nå krever utviklingen nye planer og nye tiltak.

Samarbeidet på VA-sektoren mellom oslofjordkommunene har rundet 30-årsjubileum, og resultatet av de felles tiltakene har vært særdeles vellykkede. Oslofjorden har fått forbedret vannkvalitet i den grad at det ikke er mange motforestillinger til planene om badeanlegg på Tjuvholmen i indre havnebasseng i Oslo – et prosjekt som ville vært ren utopi i 70-årene.

Men de forandringene en har sett i fjorden ser nå ut til å ha stoppet opp.

Trolig vil befolkningsøkningen føre til at bare det å bibeholde dagens tilstand krever en øket rensinnsats. I tillegg kommer nye miljøkrav gjennom vanddirektoratets krav om god miljøltilstand i fjorden.

– Vi skal nå gjennomføre ulike undersøkelser og utvikle konkrete planer for de nærmeste årene. Et dokument vi kaller "Strategi 2010" skal foreligge om få måneder og invitere kommunene til å trekke opp retningslinjene for det praktiske arbeidet fremover. Planer som vil omfatte de fleste av samarbeidskommunene, og som vil ha fokus først og fremst på bærekraftig oppsamling av avløpsvann og samordnet videreutvikling av de store, sentrale renseanleggene, sier Grande.

Arbeidet med nye strategier og planer betyr selvsagt ikke at kommunene i dag sitter med hendene i fanget:

– Alle i fagavdelingene i kommunene er selvsagt klar over situasjonen og utfordringene og arbeidet med utvikling av VA-systemene pågår kontinuerlig. Med Strategi 2000 ønsker vi å trekke lange linjer og sikre det aller beste samarbeid og gode løsninger over kommunegrensene slik at fremtiden ikke skal komme overraskende på noen!

Sigurd Grande leder "Fagrådet" for de 11 oslofjordkommunene når VA-strategiene for årene fremover skal utformes.

Fakta om VA-nettet – Tilgjengelige data pr. august 2008

Kommunalt spillvannsførende avløpsnett er på 34 300 km. Medregnet offentlige overvannsledninger er lengden offentlige avløpsledninger ca. 50 000 km. Kommunalt vannnett er på ca. 43 000 km. Vannverkene leverer 480 liter per person og døgn. Forbruk i husholdningene er ca. 197 liter per person og døgn. Lekkasje i vannnetten er også ca. 200 liter per døgn. Fornyelsen av avløpsnettet per år av total lengde har minket fra 0,56 % til 0,45 % i løpet av to år. Fornyelsen av vannnettet er nå 0,60 % mot året før 0,69 % per år, men ca. 1/3 av vannnettet ligger i vannverk som praktisk talt ikke har noen fornyelse.

VA-nettet: Avgjørende for samfunnssikkerheten

Stortingsmelding nr. 2007-2008 tar for seg tema "Samfunnsikkerhet. Samvirke og samordning". Foranledningen til meldingen er Infrastrukturutvalgets NOU-rapport 2006:6 Når sikkerheten er

viktigst. Norsk Vann - interesseorganisasjon for de som leverer vann- og avløpstjenester - deltok med to innlegg under Stortingets høring sist i 2008. Det ene innlegget

handlet om behovet for bedre samordning av arbeidet med rør og kabler i veggrunn.

- Vann- og avløpsinfrastrukturen er en av de mest kritiske for samfunnets funksjonsdyktighet og en bedre samordning av arbeidet med rør og kabler er nødvendig for å styrke samfunnssikkerheten, sa assisterende direktør Toril Hofshagen i Norsk Vanns innlegg, på vegne av organisasjonene Norsk Vann, EBL, Telenor, Abelia, Norsk Fjernvarme, Norsk Naturgassforening og Avfall Norge. - Det bør nedsettes et utvalg som utreder og anbefaler samordningsmyndighet på nasjonalt og lokalt nivå og nødvendige regelverksendringer. Ansvaret for ulike typer infrastruktur er i dag fordelt på flere departementer, og ingen av departementene tar i dag en samordningsrolle på dette feltet. Det mangler også en tydelig plassering av samordningsansvaret på operativt, lokalt nivå. Dette ser vi på som det viktigste hinderet på veien mot sikrere

infrastrukturtenester i det norske samfunnet.

I Norge er det om lag 700.000 km med rør og kabler for leveranse av vann, avløp, strøm, elektronisk kommunikasjon, fjernvarme og gass, hvorav ca. 200.000 kilometer ligger i offentlig veggrunn. I bygatene er det ikke uvanlig med 8-10 ulike virksomheter i samme trasé. Samlet sett har andelen rør og kabler i veggrunn en gjenanskaffelseskostnad på anslagsvis 430 milliarder kroner.

Rørene og kablene ligger på ulik dybde og er lagt til ulik tid. Rørsystemene for vann og avløp ligger fra 1,5 til 4 meter dypt på grunn av frostsikring og kjellerdrenasje. Kabelsystemene for strøm og elektronisk kommunikasjon ligger vanligvis 0,5 – 1 meter dypt. Ved siden av dette vokser nye systemer fram i raskt tempo; kabel-TV, bredbånd, fjernvarme, gass og senest avfallssug-systemer for transport av avfall under bakken. Ideelle krav til sikkerhetsavstander kan i mange tilfeller ikke oppfylles. Anleggene ligger bokstavelig talt i veien for hverandre.

- Den manglende samordningen av arbeidet med rør og kabler fører i dag til at feil oppstår stadig vekk, understreket Hofshagen. - Dette har både samfunnsøkonomiske og sikkerhetsmessige konsekvenser. Eksempelvis har Oslo alene over 10.000 graveprosjekter i året og flere hundre uhell med graveskader på rør og kabler.

- Det må nå komme regelverksendringer for å sikre samfunnsoptimale løsninger og balansert regelverk, mente Hofshagen.

Vil du lese mer om dette, kan du gå på internett:

norsk vann.no/Norsk

Vann mener/Norsk Vann med styrking av sikkerheten på VA-området.

VA Senior - Et prøveprosjekt i Norsk Vann

Svein Erik Moen, tidligere spesialrådgiver i Norsk Vann

VA-senior er en nyetablert nettverksgruppe som skal arbeide for økt interesse og erfaringsutveksling innenfor VA-faget. Det skal være spesiell fokus på å etablere møteplasser og systemer for erfaringsoverføring fra fagfolk med erfaring til yngre VA-folk.

Nettverket er åpent for alle som arbeider, eller har arbeidet innenfor VA-bransjen. Det er ikke satt en spesiell aldersgrense nedad, men deltagelsen innebærer at man har kapasitet til og ønske om å delta i aktiviteter i regi av VA Senior. Nettverket ble startet i august 2008 med 18 seniorer som deltagere.

2009 er et prøveår for VA-Senior, der man prøver ut et par av de aktivitetene som er skissert for VA-Senior. Dette er interne kurs for Norsk Vanns medlemmer med fokus på driftsspørsmål, deltagelse i markedsføring av VA-sektoren overfor barne- og ungdomsskoler samt tilbud til høgskoler og universiteter om forelesninger m.m. Prøveprosjektet vil bli evaluert ved utgangen av 2009.

Er dette en gruppe av interesse for deg, bør du kontakte Svein Erik Moen i Norsk Vann.

En av aktivitetene i VA-Senior er årlige samlinger for medlemmene med faglige innlegg, befaringer og sosialt samvær. Bildet er tatt på samling i Oslo i mars 2009.